

การตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากร

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

SAVINGS AND INVESTING DECISIONS FOR RETIREMENT OF PERSONNEL WITH THE STATE AUDIT OFFICE OF THE KINGDOM OF THAILAND OF THE CENTRAL

สุวนันท์ แดงสว่าง

สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้รับผิดชอบบทความ

Suwanan Daengsawang

E-mail: suwanand@gmail.com

Faculty of Business Administration Program in Accounting

Ramkhamhaeng University

Corresponding author

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภาระหนี้สินต่อเดือนที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการออม ได้แก่ ปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย ด้านวัตถุประสงค์ในการออม ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านผู้มีอิทธิพลต่อการออม และปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ด้านรายได้ ด้านรายจ่าย ด้านผลตอบแทน ด้านอัตราเงินเฟ้อ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุ 3) เพื่อศึกษาทัศนคติทางการเงิน ได้แก่ ด้านความเชื่อหรือความรู้สึก และด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่ปฏิบัติงานอยู่ที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง มีขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 328 ตัวอย่าง โดยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติการทดสอบแบบ t - test สถิติความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปสู่การเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธี LSD และสถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 26 - 35 ปี มีสถานภาพโสด มีระดับการศึกษาปริญญาโท มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 - 25,000 บาท มีภาระหนี้สินต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท มีการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ปัจจัยด้านการออม ได้แก่ 1) ปัจจัยทางสังคม ด้านผู้มีอิทธิพลต่อการออม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ด้านผลตอบแทน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และทัศนคติทางการเงิน ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุ แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และ 0.05 นอกจากนี้ ปัจจัยด้านการออม ได้แก่ ปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย ด้านวัตถุประสงค์ในการออม ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านผู้มีอิทธิพลต่อการออม และปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ด้านรายจ่าย ด้านผลตอบแทน และด้านอัตราเงินเฟ้อ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุ ที่ระดับความมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และ 0.05 และทัศนคติทางการเงิน ได้แก่ ด้านความเชื่อหรือความรู้สึก ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุที่ระดับความมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: การตัดสินใจ, การออมเงิน

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) to study personal factors such as sex, age, status, degree of study, average monthly income and monthly debt that affected to savings and investing decisions for retirement. 2) to study savings factors such as social factors include savings objectives, marketing promotion, savings influencer and economics factors include income, expenses, return and inflation affecting the relationship to savings and investing decisions for retirement. 3) to study financial attitude factors such as belief and feeling, Awareness of information affecting the relationship to savings and investing decisions for retirement. The sample population in this research was 328 people of central personnel of The State Audit Office of the Kingdom of Thailand, using questionnaires as a data collection tool. The statistics used in analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation. The hypotheses were tested by t-test statistics, one-way variance statistics (One - way ANOVA), if any differences were found by using LSD methods and using multiple regression statistics. (Multiple Regression Analysis)

The results of study showed that the most of the respondents are female, age between 26 – 35 years, with single marital status, have master's degree, have average monthly income between 15,001 – 25,000 baths and monthly debt less than or equal to 10,000 bath. The Decision to savings and investing for retirement at the highest level, when focus in a part showed that savings factors such as 1) social factors for savings influencer has the highest mean. 2) economics factors for return has the highest mean and financial attitude factors for awareness of information has the highest mean. Moreover, the results of hypothesis testing showed that personal factors such as age, degree of study and average monthly income that affected to savings and investing decisions for retirement differently at statistical significance of 0.01, 0.05 levels. Furthermore, savings factors such as social factors include savings objectives, marketing promotion, savings influencer and economics factors include expenses, return and inflation had affecting the relationship to savings and investing decisions for retirement at statistical significance of 0.01, 0.05 levels. And financial attitude factors such as belief and feeling, Awareness of information affecting the relationship to savings and investing decisions for retirement at statistical significance of 0.01 levels.

Keywords: Decision Making, Savings

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงเพื่อเข้าสู่สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์ของประเทศไทยเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และรุนแรงเมื่อเปรียบเทียบกับหลายชาติในโลก สาเหตุเพราะคนไทยมีอัตราการเกิดน้อย คุมกำเนิดได้ดี และอายุคนยืนยาวขึ้น กลุ่มคนที่เกิดในช่วง 2506 - 2526 ซึ่งมีอัตราการเกิดมากกว่า 1 ล้านคนต่อปี เรียกได้ว่า เป็นคลื่นสึนามิประชากรลูกใหญ่ที่จะส่งผลให้ภายใน 20 กว่าปีข้างหน้า ผู้สูงอายุจะเพิ่มเป็นราว 21 ล้านคน (ณ ปรัช สัจจนกุล, 2564) เมื่อวัยสูงอายุหรือวัยเกษียณขาดรายได้ หรือมีรายได้น้อยลง ทำให้มีการออมลดลง วัยทำงานที่ต้องรับภาระมากขึ้นทำให้มีการใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจึงส่งผลให้มีเงินออมน้อยลงเช่นกัน

ในส่วนสถานภาพหนี้ครัวเรือนไทย ปี 2565 จากประชาชน 1,350 ตัวอย่าง พบว่า มีจำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน อยู่ที่ 501,711 บาท สูงสุดตั้งแต่เคยมีการสำรวจภาวะหนี้ภาคครัวเรือนไทย ซึ่งสะท้อนถึงการชะลอการบริโภคของประชาชน และอาจทำให้การขับเคลื่อนการฟื้นฟูเศรษฐกิจผ่านการบริโภคภาคเอกชนขยายตัวช้าตามไปด้วย (ศศิมา วงษ์เสร, 2565) โดยหนี้ครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น พฤติกรรมของครัวเรือนที่มีการออมน้อย เป็นหนี้สูง และเป็นหนี้นาน เนื่องจากพฤติกรรมใช้จ่ายเกินตัว ทำให้มีเงินออมน้อย

การออมเงินและลงทุนจึงเป็นหนึ่งในวิธีที่ทำให้การเงินของเรามีความมั่นคงในอนาคต ไม่ว่าจะเก็บออมเงินไว้ใช้ยามเกษียณ หรือเอาไว้ใช้ในสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อเอาไว้ใช้จ่ายกับค่ารักษาพยาบาล หรือแม้จะอยากได้สิ่งของสักอย่าง ก็ต้องเก็บออมเพื่อซื้อของสิ่งนั้น และการออมเงินยังเป็นการสร้างวินัยทางการเงินของตนเองอีกด้วย

ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาเรื่องการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่สนใจหรืออันจะนำไปสู่การกำหนดข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อผลักดันเครื่องมือส่งเสริมการออมเงินที่เหมาะสม ให้มีเงินใช้จ่ายอย่างเพียงพอในยามเกษียณอายุราชการ ตลอดจนเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่หลากหลาย ตรงกับความต้องการลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ ได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภาระหนี้สินต่อเดือนที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการออม ได้แก่ ปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย ด้านวัตถุประสงค์ในการออม ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านผู้มีอิทธิพลต่อการออม และปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ด้านรายได้ ด้านรายจ่าย ด้านผลตอบแทน ด้านอัตราเงินเฟ้อ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง
3. เพื่อศึกษาทัศนคติทางการเงิน ได้แก่ ด้านความเชื่อหรือความรู้สึก และด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

ขอบเขตของงานวิจัย

1. ขอบเขตของประชากร

ผู้วิจัยทำการศึกษานักวิชาการ ที่ปฏิบัติงานอยู่ที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

2. ขอบเขตของกลุ่มตัวอย่าง

บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่ปฏิบัติงานอยู่ที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ทั้งเพศชายและเพศหญิง ช่วงอายุตั้งแต่ ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 25 ปี จนถึงอายุมากกว่า 56 ปี ระดับการศึกษาตั้งแต่ ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี จนถึงสูงกว่าระดับปริญญาโท

3. ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

จำนวน 328 ตัวอย่าง จากการคำนวณโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973) มีระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ที่ค่าระดับความคลาดเคลื่อน 5%

4. ขอบเขตของเครื่องมือที่ใช้

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

5. ขอบเขตด้านเนื้อหาและประเด็นในการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ภาระหนี้สินต่อเดือน

1.2 ปัจจัยด้านการออม ได้แก่ ปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย ด้านวัตถุประสงค์ในการออม ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านผู้มีอิทธิพลต่อการออม และปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ด้านรายได้ ด้านรายจ่าย ด้านผลตอบแทน ด้านอัตราเงินเฟ้อ

1.3 ทัศนคติทางการเงิน ได้แก่ ด้านความเชื่อหรือความรู้สึก และด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภาระหนี้สินต่อเดือนที่ต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง แตกต่างกัน

2. ปัจจัยด้านการออม ได้แก่ ปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย ด้านวัตถุประสงค์ในการออม ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านผู้มีอิทธิพลต่อการออม มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

3. ปัจจัยด้านการออม ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ด้านรายได้ ด้านรายจ่าย ด้านผลตอบแทนด้านอัตราเงินเฟ้อ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

4. ทศนคติทางการเงิน ได้แก่ ด้านความเชื่อหรือความรู้สึก และด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุน เพื่อเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและสถาบันการเงินในการพัฒนานโยบายเกี่ยวกับการออมและลงทุน ให้มีความสอดคล้องกับปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน

2. เพื่อทราบถึงปัจจัยด้านการออม ได้แก่ ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางเศรษฐกิจ ที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจออมเงินและลงทุน เพื่อเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการส่งเสริมและตระหนักถึงความสำคัญในการออมและลงทุนเพื่อใช้ในยามเกษียณอายุ

3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจในการศึกษาการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุ โดยพิจารณาผลการศึกษานี้ไปประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนให้เหมาะสมกับกลุ่มประชากรที่ศึกษา ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ปฏิบัติงานวิจัยนี้ไปใช้

แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยด้านการออม

Keynes (1936) กล่าวว่า โดยปกติแล้วคนเราจะมีการบริโภคเพิ่มขึ้นเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่การบริโภคจะไม่เพิ่มขึ้นเท่ารายได้และเมื่อส่วนต่างระหว่างรายได้กับการบริโภคก็คือการออม แนวคิดดังกล่าวของ Keynes จึงสรุปได้ว่าเมื่อคนเรามีรายได้เพิ่มขึ้นการออมก็จะเพิ่มขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของรายได้ และ Keynes ได้กล่าวอีกว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการออม ได้แก่ ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสภาพคล่อง ปัจจัยด้านการตัดสินใจ ปัจจัยทางผลตอบแทน

Duesenberry (1949) กล่าวว่า การบริโภคไม่ได้มีความสัมพันธ์กับระดับรายได้ในขณะนั้นเท่านั้น แต่จะสัมพันธ์กับระดับรายได้เปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ๆ ด้วย จะแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ 1) ผู้บริโภคจะเปรียบเทียบการบริโภคของตนเองกับการบริโภคของคนอื่น ๆ ในสังคมและจะพยายามรักษาการบริโภคของเขาให้ใกล้เคียงกับการบริโภคของคนอื่น ๆ ในสังคม 2) การบริโภคที่เคยชินมาแล้วในอดีตก็จะทำการบริโภคในปัจจุบันเหมือนเช่นที่เคยเป็นมาในอดีต

Katona (1975) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีเกี่ยวกับการออม ว่าการออมนั้นขึ้นอยู่กับ 2 ปัจจัย คือ ความสามารถที่จะออมและความเต็มใจที่จะออม โดยความสามารถที่จะออมเป็นผลมาจากรายได้ที่สามารถนำมาใช้สอยได้ ส่วนความเต็มใจที่จะออม สามารถวัดได้จากการที่บุคคลนั้นมีทัศนคติที่ดีต่อการออม ทฤษฎีดังกล่าวถือเป็นการผสมผสานระหว่างแนวคิดทางด้านเศรษฐศาสตร์กับทางด้านจิตวิทยา

2. แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติทางการเงิน

Solomon (1999) ได้อธิบายแนวคิดในการทำงานของทัศนคติ ซึ่งสามารถสรุปได้ 4 ประการ คือ

1. ให้บุคคลได้ประโยชน์ตามต้องการ (Utilitarian function)

2. สะท้อนถึงค่านิยมของบุคคล (Value-express function)
3. ปกป้องอัตตาของบุคคล (Ego-defensive Function)
4. จัดระเบียบความรู้ (Knowledge function)

เสรี วงษ์มณฑา (2542) กล่าวว่า ทักษะคติ (Attitude) เป็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของ หรือความคิด ทักษะคติเป็นสิ่งที่ชักนำบุคคลให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งนักการตลาดจำเป็นต้องใช้เครื่องมือ การตลาดเพื่อกำหนดทัศนคติที่ดีต่อผลิตภัณฑ์ หรือชักนำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในทางบวกต่อผลิตภัณฑ์

อโณมา แซ่ตั้ง (2554) กล่าวว่า ทักษะคติ คือ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งผู้บริโภครู้จัก จากประสบการณ์ในอดีตโดยใช้เป็นตัวเชื่อมระหว่างความคิดและพฤติกรรม นักการตลาดนิยมใช้เครื่องมือการโฆษณา เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อผลิตภัณฑ์และตราสินค้า

3. แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจออมเงินและลงทุน

Reeder (1971) กล่าวว่า การตัดสินใจเลือกแสดงพฤติกรรมของบุคคลจะประกอบด้วย ความเชื่อและความไม่เชื่อหลาย ๆ อย่างรวมกัน แบ่งปัจจัยออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ปัจจัยดึง (pull factors) ประกอบด้วย เป้าหมายหรือจุดประสงค์ ความเชื่อ มาตรฐานค่านิยม นิสัย และขนบธรรมเนียม
2. ปัจจัยผลัก (push factors) ประกอบด้วย ความคาดหวัง ข้อผูกพัน การบังคับ
3. ปัจจัยความสามารถ (able factor) ประกอบด้วย โอกาส ความสามารถ การสนับสนุน

John (1989) กล่าวว่า การที่บุคคลจะตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์หรือใช้บริการนั้น ๆ ขึ้นอยู่กับ 6 องค์ประกอบ โดยแต่ละองค์ประกอบนั้นจะมีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างชัดเจน ดังต่อไปนี้ 1) จากประสบการณ์ตรง 2) จากประสบการณ์ทางอ้อม 3) ความคิด ทักษะคติที่มีต่อเครื่องหมายการค้า 4) ความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์และบริการ 5) ความมุ่งมั่นในการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการ 6) การใช้ผลิตภัณฑ์และบริการ

วุฒิชัย จานงค์ (2523 อ้างถึงใน นันต์นรี ช่วงชัยพิสุทธิ์, 2552) อธิบายกระบวนการตัดสินใจเป็นเทคนิคในการลดจำนวนทางเลือก ซึ่งมีระดับขั้นขั้นตอนหลายประการ โดยอาศัยแนวคิดของ Herbert A. Simon ได้แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้ 1) ด้านเขาวงกตปัญญา เป็นการหาข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมสำหรับที่ใช้ในการตัดสินใจ 2) ด้านการออกแบบ เป็นการสร้าง พัฒนา วิเคราะห์ แนวทางที่ผู้ตัดสินใจจะสามารถนำไปปฏิบัติได้ 3) การคัดเลือก เป็นการเลือกทางเลือกที่เหมาะสมกับผู้ตัดสินใจที่จะนำไปปฏิบัติได้

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ไกรวิชญ์ ประชุมพันธ์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้บริโภคเพื่อใช้จ่ายในอนาคตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญต่อการออมในทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการโฆษณาและสิ่งจูงใจ มากที่สุด ปัจจัยด้านรายได้ และด้านค่าใช้จ่าย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมเพื่อใช้จ่ายในอนาคต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เนื่องจากประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ให้ความสำคัญด้านรายได้ และด้านค่าใช้จ่ายเป็นหลักสำคัญในการดำเนินชีวิต

บุษยวรรณ กุลยวน (2561) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมก่อนวัยเกษียณ ของประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร” ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่างกัน ทำให้พฤติกรรมการออมก่อนวัยเกษียณต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมด้านเศรษฐกิจ ด้านครอบครัว ด้านสุขภาพ และด้านความต้องการส่วนตัว มีผลต่อพฤติกรรมการออมก่อนวัยเกษียณของประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ศาดัตช์ เลขะวณิช (2562) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมเงินใช้ในยามเกษียณอายุ ของข้าราชการกรมสรรพากร (สำนักงานใหญ่)” พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านวัตถุประสงค์ในการออมเงินเพื่อใช้ในยามเกษียณอายุ ได้แก่ การออมเงินเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน ออมเงินเพื่อใช้จ่ายในยามชรา และออมเงินเพื่อผลตอบแทนจากการออม มีผลต่อการตัดสินใจออมเงินในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การออกแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบไม่ทดลอง (Non - Experimental Research Design) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามแบบวิจัยตัดขวาง (Cross sectional studies) คือ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งเพียงครั้งเดียว โดยใช้เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) และใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่ปฏิบัติงานอยู่ที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 1,814 คน (สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน, 2566) จากการคำนวณการใช้สูตร ของ Taro Yamane (1973) ที่ค่าระดับความคลาดเคลื่อนยอมรับได้อยู่ที่ 5% มีระดับความเชื่อมั่นที่ 95% จึงได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการใช้ในงานวิจัย จำนวน 328 ตัวอย่าง

3. เครื่องมือใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการศึกษา โดยผู้วิจัยศึกษาค้นคว้า ทบทวนแนวคิด และทฤษฎี รวมถึงผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ เพื่อเป็นการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย กำหนดตัวแปรในการวิจัย และการให้ความหมายนิยามศัพท์เฉพาะ โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภาระหนี้สินต่อเดือน มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 6 ข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามแบบชนิดกำหนดให้เลือกตอบ (Checklist) ที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบเพียง 1 คำตอบ

ส่วนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยด้านการออมที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุน ใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง เป็นคำถามในลักษณะแบบประเมินระดับความคิดเห็นทั้งหมด 5 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งมีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 32 ข้อ ได้แก่ ปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย ด้านวัตถุประสงค์ในการออม ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านผู้มีอิทธิพลต่อการออม มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 18 ข้อ และปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ด้านรายได้ ด้านรายจ่าย ด้านผลตอบแทน และด้านอัตราเงินเฟ้อ มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 14 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับทัศนคติทางการเงิน ได้แก่ ด้านความเชื่อหรือความรู้สึก และด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ซึ่งมีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 8 ข้อ เป็นคำถามแบบประเมินในลักษณะประเมินระดับความคิดเห็นทั้งหมด 5 ระดับ (Rating Scale)

ส่วนที่ 4 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ซึ่งมีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 5 ข้อ เป็นคำถามแบบประเมินในลักษณะประเมินระดับความคิดเห็นทั้งหมด 5 ระดับ (Rating Scale)

ส่วนที่ 5 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงข้อเสนอแนะและความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์เพิ่มเติมเกี่ยวกับการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุ ซึ่งมีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 1 ข้อ

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยสร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการออม ทัศนคติทางการเงิน และการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยของการวิจัยนี้ ซึ่งแสดงในเห็นถึงตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่เกี่ยวข้อง

2. การนิยามศัพท์เฉพาะ เป็นการให้ความหมายนิยามศัพท์ของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม เพื่อให้สามารถวัดผลที่ออกมาได้อย่างชัดเจน และทำให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้อ่านงานวิจัยกับสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการสื่อสารหรือนำเสนอ

3. นำนิยามศัพท์เฉพาะที่ได้จากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ มาสร้างเป็นข้อคำถามที่มีความครอบคลุม และสัมพันธ์กับนิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปรทั้งหมด เพื่อให้สามารถวัดผลได้อย่างชัดเจน ตลอดจนผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเข้าใจข้อคำถามได้อย่างชัดเจนตามที่ผู้วิจัยต้องการสื่อสาร

4. ผู้วิจัยได้จัดทำร่างแบบสอบถามซึ่งประกอบไปด้วย 5 ส่วน

5. ผู้วิจัยได้นำร่างแบบสอบถามดังกล่าว ที่ได้สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

5. การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

1. ผู้วิจัยมีการดำเนินการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เป็นการตรวจสอบว่าเครื่องมือวิจัยวัดได้ตรงกับเนื้อหาที่ต้องการจะวัด ก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปใช้จริง โดยนำร่างแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของข้อคำถามในแบบสอบถาม เพื่อให้เกิดความครอบคลุมของเนื้อหาการวิจัย ให้มีการจัดเรียงลำดับของคำถาม การใช้ภาษาในแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมในการทำงานวิจัย โดยใช้วิธีการวัดความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

2. ผู้วิจัยได้จัดทำแบบประเมินการทดสอบดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Testability of Item Variable Congruence Index) เพื่อทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้องของเนื้อหา และปริมาณของข้อคำถามเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งจากการทดสอบแบบสอบถามเพื่อหาค่าดัชนี IOC พบว่า ค่า IOC เท่ากับ 0.9806 ซึ่งอยู่ในระดับเกณฑ์มาตรฐานความเที่ยงตรง ที่ค่าเฉลี่ย 0.80 – 1.00 ความสอดคล้องของแบบจำลองดัชนีวัดผลสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ดีมาก สามารถนำแบบสอบถามไปใช้สอบถามได้

3. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ (Try-out) จำนวน 30 คน เพื่อทำการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) พบว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha) รวมของปัจจัยด้านการออม ได้แก่ ปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย ด้านวัตถุประสงค์ในการออม ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านผู้มีอิทธิพลต่อการออม โดยรวมเท่ากับ 0.906 แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ซึ่งยอมรับได้ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ด้านรายได้ ด้านรายจ่าย ด้านผลตอบแทน ด้านอัตราเงินเฟ้อ โดยรวมเท่ากับ 0.831 แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ซึ่งยอมรับได้ และทัศนคติทางการเงิน ได้แก่ ด้านความเชื่อหรือความรู้สึก และด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยรวมเท่ากับ 0.881 แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ซึ่งยอมรับได้

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มประชากร คือ บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่ปฏิบัติงานอยู่ ณ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ซึ่งขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 328 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ด้วยวิธีการจำแนกกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการสุ่ม โดยใช้กรอบตัวอย่าง (Sampling frame) จากโครงสร้างหน่วยงาน ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลางโดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มเป้าหมายผ่านทาง Online จากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด จำนวน 328 คน โดยผู้วิจัยได้ใช้บริการจากเว็บไซต์ Google ที่เรียกว่า Google form ในการสร้างแบบสอบถามออนไลน์ขึ้นมา

2. เมื่อรวบรวมแบบสอบถามครบตามจำนวนของขนาดกลุ่มตัวอย่าง 328 ชุดแล้วนั้น ได้ทำการตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากการผู้ตอบแบบสอบถามทางออนไลน์ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ประมวลผลข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

7. เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency) กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงกลุ่ม ซึ่งมีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภาระหนี้สินต่อเดือน

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงปริมาณ มีดังนี้ 1) ปัจจัยด้านการออม ได้แก่ ปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย ด้านวัตถุประสงค์ในการออม ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านผู้มีอิทธิพลต่อการออม และปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ด้านรายได้ ด้านรายจ่าย ด้านผลตอบแทน ด้านอัตราเงินเฟ้อ 2) ทศนคติทางการเงิน ได้แก่ ด้านความเชื่อหรือความรู้สึก และด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร 3) การตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์จากสมมติฐานการวิจัยดังต่อไปนี้

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่ต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ต่างกัน ซึ่งจะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการทดสอบแบบ t-test และปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภาระหนี้สินต่อเดือนที่ต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ต่างกัน ซึ่งจะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบว่า มีความแตกต่างจะนำไปสู่การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี Multiple Comparisons (LSD)

2.2 ปัจจัยด้านการออม ได้แก่ ปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย ด้านวัตถุประสงค์ในการออม ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านผู้มีอิทธิพลต่อการออม มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ซึ่งจะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

2.3 ปัจจัยด้านการออม ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ด้านรายได้ ด้านรายจ่าย ด้านผลตอบแทน และด้านอัตราเงินเฟ้อ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ซึ่งจะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

2.4 ทศนคติทางการเงิน ได้แก่ ด้านความเชื่อหรือความรู้สึก และด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ซึ่งจะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามการวิจัย การตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง จำนวน 328 คน ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 254 คน คิดเป็นร้อยละ 77.40 โดยมีช่วงอายุระหว่าง 26 - 35 ปี จำนวนทั้งสิ้น 167 คน คิดเป็นร้อยละ 50.90 ซึ่งมีสถานภาพโสด จำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 76.80 อยู่ในระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 53.70 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 - 25,000 บาท จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 43.30 และมีภาระหนี้สินต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 76.50

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการออม ได้แก่ ปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย ด้านวัตถุประสงค์ในการออม ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านผู้มีอิทธิพลต่อการออม พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านการออม ได้แก่

ปัจจัยทางสังคม โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านผู้มีอิทธิพลต่อการออม รองลงมา ได้แก่ ด้านวัตถุประสงค์ในการออม และด้านการส่งเสริมการตลาด ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการออม ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ด้านรายได้ ด้านรายจ่าย ด้านผลตอบแทน ด้านอัตราเงินเฟ้อ พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อปัจจัยทางเศรษฐกิจ โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านผลตอบแทน รองลงมา ได้แก่ ด้านอัตราเงินเฟ้อ ด้านรายจ่าย และด้านรายได้ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ทัศนคติทางการเงิน ได้แก่ ด้านความเชื่อหรือความรู้สึก และด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อทัศนคติทางการเงิน โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร รองลงมา ได้แก่ ด้านความเชื่อหรือความรู้สึก ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์การตัดสินใจออมเงินและลงทุนโดยรวมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55

บทสรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ได้นำผลการวิเคราะห์เรื่อง การตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่มีความสอดคล้องและความแตกต่างของผลการวิจัยที่ผ่านมารวมถึงวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภาระหนี้สินต่อเดือนที่ต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่ต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง แตกต่างกัน

ผลการศึกษาสมมติฐาน พบว่า ปฏิเสธสมมติฐาน โดยค่า Sig. เท่ากับ 0.306 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่า เพศที่ต่างกันของบุคลากร ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศาตธัช เลขะวณิช (2562) ได้อธิบายว่า ลักษณะด้านประชากรศาสตร์ของข้าราชการกรมสรรพากร (สำนักงานใหญ่) ด้านเพศ แตกต่างกัน ส่งผลให้มีการออมเงินไว้ในยามเกษียณอายุที่แตกต่างกัน เช่น ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุมากกว่ามีแนวโน้มที่จะออมเงินมากกว่ากลุ่มผู้ที่มีอายุน้อย อาจเนื่องมาจากลักษณะผู้ที่มีอายุมากกว่ามีความวิตกกังวลต่อการเข้าสู่วัยเกษียณ ซึ่งต้องใช้จ่ายเงินมากในการรักษาพยาบาล และไม่สอดคล้องกับนิชากร ชัยศิริ (2563) อธิบายว่า เพศหญิงมีการออมมากกว่าเพศชาย เนื่องจากลักษณะส่วนบุคคลของเพศชายและเพศหญิงที่มีความแตกต่างกัน โดยเพศหญิงจะมีความระมัดระวังในการดำเนินชีวิตมากกว่าเพศชาย ดังนั้น เพศหญิงจึงต้องการความมั่นคงในการใช้ชีวิต จึงสะท้อนไปถึงการออมของเพศหญิงที่มีการออมมากกว่าเพศชาย

สมมติฐานที่ 1.2 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุที่ต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ต่างกัน

ผลการศึกษาสมมติฐาน พบว่า ยอมรับสมมติฐาน โดยที่ค่า Sig. เท่ากับ 0.004 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ อีวรรณ จันต์คาด และชัยวัฒน์ นิมนุสรณ์กุล (2561) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการออมเงิน ได้แก่ ตัวแปรด้านอายุ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างประชากรวัยแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีอายุมากกว่า 35 ปี จะมีการออมเงินมากกว่าคนที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และเมื่อพิจารณาถึงผลกระทบที่มีต่อการออมเงินจากค่า Marginal effect มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.464 ซึ่งอธิบายได้ว่า ประชากรวัยแรงงานที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป มีโอกาสที่จะออมเงินมากกว่า เนื่องจากเมื่อมีอายุที่เพิ่มสูงขึ้น จำเป็นที่ต้องการออมเงินนำมาใช้จ่ายในครอบครัว และสอดคล้องกับ บุชยวรรณ กุลยวน (2561) กล่าวว่า ผลการทดสอบสมมติฐาน ด้านอายุ ของประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ต่างกัน ทำให้พฤติกรรมการออมก่อนวัยเกษียณต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 1.3 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาที่ต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง แตกต่างกัน

ผลการศึกษาสมมติฐาน พบว่า ยอมรับสมมติฐาน โดยที่ค่า Sig. 0.001 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ สถิติทวิภาค (2561) พบว่า ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการออมต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเมื่อรายได้เพิ่มขึ้นมีแนวโน้มด้านการออมมากขึ้นซึ่งระดับการศึกษา และสอดคล้องกับ ศาตธัช เลขวณิช (2562) จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมเงินไว้ในยามเกษียณอายุ พบว่า ด้านระดับการศึกษาแตกต่างกัน ส่งผลให้มีการออมเงินไว้ในยามเกษียณอายุที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.4 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านสถานภาพที่ต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนไว้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง แตกต่างกัน

ผลการศึกษาสมมติฐาน พบว่า ปฏิเสธสมมติฐาน โดยค่า Sig. เท่ากับ 0.590 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่า สถานภาพที่ต่างกันของบุคลากร ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไกรวิชญ์ ประชุมพันธ์ (2561) พบว่า ลักษณะด้านประชากรศาสตร์ ทางด้านสถานภาพ มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และไม่สอดคล้องกับ ดาราพร ผาสุข (2563) อธิบายว่าข้าราชการสำนักงาน ก.พ. ที่มีสถานภาพต่างกัน ทำให้พฤติกรรมการออมเงินต่างกัน จากกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสจะให้ความสำคัญด้านการออมเงินมาก เนื่องจากต้องมีหน้าที่และภาระในการรับผิดชอบครอบครัว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสะสมเงินไว้ให้ได้มากที่สุด จึงส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงิน

สมมติฐานที่ 1.5 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนไว้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง แตกต่างกัน

ผลการศึกษาสมมติฐาน พบว่า ยอมรับสมมติฐาน โดยที่ค่า Sig. เท่ากับ 0.019 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรชาติพิทย์ กังอ่อน (2562) อธิบายว่า พนักงานธนาคารกรุงไทยกลุ่มเครือข่ายนครหลวง 2 ที่มีลักษณะ ประชากรศาสตร์ ด้านรายได้ ต่างกัน ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการออมที่ต่างแตกต่างกัน สอดคล้องกับ ดาราพร ผาสุข (2563) อธิบายว่า ข้าราชการสำนักงาน ก.พ. ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน ทำให้พฤติกรรมการออมเงินต่างกัน แสดงให้เห็นว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือนนั้นส่งผลต่อพฤติกรรมการออม ซึ่งถ้าในแต่ละเดือนมีรายได้เพิ่มมากขึ้นจะส่งผลทำให้มีการออมเงินเพิ่มมากขึ้น

สมมติฐานที่ 1.6 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านภาระหนี้สินต่อเดือนที่ต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนไว้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง แตกต่างกัน

ผลการศึกษาสมมติฐาน พบว่า ปฏิเสธสมมติฐาน โดยค่า Sig. เท่ากับ 0.272 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่า ภาระหนี้สินต่อเดือน ที่ต่างกันของบุคลากร ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุน ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับ อเนชา เอี่ยมคุ้ม (2563) อธิบายว่า ภาระหนี้สินต่อเดือน มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินเพื่อใช้จ่ายในอนาคต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า ภาระหนี้สินเป็นสิ่งที่ประชาชนต้องนำรายได้มาชำระเมื่อถึงกำหนดพร้อมดอกเบี้ย ซึ่งการที่ประชาชนมีหนี้สินจำนวนมาก เป็นการก่อกำแพงขึ้นมาในอนาคต จนมีผลทำให้ความสามารถในการนำเงินจากรายได้ไปออมเพื่อใช้จ่ายในอนาคตลดลงได้ และไม่สอดคล้องกับ เบญญาภา สุขนิกร (2562) อธิบายว่า หนี้สินต่อเดือน มีผลต่อการออมของพนักงานธนาคารในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญร้อยละ 0.05

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านการออม ได้แก่ ปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย ด้านวัตถุประสงค์ในการออม ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านผู้มีอิทธิพลต่อการออม มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนไว้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

สมมติฐานที่ 2.1 ปัจจัยด้านการออม ได้แก่ ปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย ด้านวัตถุประสงค์ในการออม มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนไว้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

ผลการศึกษาสมมติฐาน พบว่า ยอมรับสมมติฐาน โดยที่ค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับความมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ปัจจัยทางสังคม ด้านวัตถุประสงค์ในการออม มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง มากที่สุด เท่ากับ 0.473 สอดคล้อง

กับ พิมพ์ลภัส สุขสวัสดิ์ (2561) อธิบายว่า ด้านวัตถุประสงค์การออม มีพฤติกรรมการออมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีวัตถุประสงค์การออมมากที่สุด คือ ออมไว้เพื่อใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน สอดคล้องกับ ชนินทร์ โตโพธิ์ไทย (2564) อธิบายว่า วัตถุประสงค์ในการออม ส่วนใหญ่เพื่อไว้ใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน คิดเป็นร้อยละ 85.8 รองลงมาคือ เพื่อใช้จ่ายยามเกษียณ คิดเป็นร้อยละ 51.7 และอันดับสามเพื่อการลงทุน คิดเป็นร้อยละ 43.3 ตามลำดับ

สมมติฐานที่ 2.2 ปัจจัยด้านการออม ได้แก่ ปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย ด้านการส่งเสริมการตลาด มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ผลการศึกษาสมมติฐาน พบว่า ยอมรับสมมติฐาน โดยมีค่า Sig. เท่ากับ 0.003 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับความมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ปัจจัยทางสังคม ด้านการส่งเสริมการตลาด มีความสัมพันธ์ในทิศทางลบต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง มากที่สุด เท่ากับ -0.194 สอดคล้องกับ ปัทมา จำปาเต็ม และบุญญรัตน์ สัมพันธ์วัฒน์ (2562) อธิบายว่า ด้านการส่งเสริมการตลาด (p -value = 0.002) มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมเงินของ Gen Y ในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สอดคล้องกับ อธิวรรณ จันตะคาด (2561) อธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับคำแนะนำจากพนักงานสถาบันการเงิน/ธนาคาร มีโอกาสที่จะออมเงินมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับคำแนะนำจากสถาบันการเงิน ร้อยละ 22.5 เนื่องจากพนักงานสถาบันการเงินหรือธนาคารเป็นผู้ที่เข้าใจในผลิตภัณฑ์และให้คำแนะนำด้านการออมอย่างเป็นมืออาชีพประกอบกับผู้ที่สนใจด้านการออมเงินมีความมั่นใจจากการได้รับคำแนะนำจากพนักงานสถาบันการเงิน/ธนาคาร

สมมติฐานที่ 2.3 ปัจจัยด้านการออม ได้แก่ ปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย ด้านผู้มีอิทธิพลต่อการออมมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ผลการศึกษาสมมติฐาน พบว่า ยอมรับสมมติฐาน โดยมีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับความมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ปัจจัยทางสังคม ด้านผู้มีอิทธิพลต่อการออม มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง มากที่สุด เท่ากับ 0.255 สอดคล้องกับ กัญจนนิกร กำเนิดเพชร (2564) อธิบายว่า ปัจจัยอิทธิพลจากเพื่อนมีอิทธิพลต่อการออมของคน Gen Y ในกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อปัจจัยอิทธิพลจากเพื่อน คือ เพื่อน ๆ พูดคุยเกี่ยวกับการออมอยู่เป็นประจำมีผลต่อการออมในระดับมาก และสอดคล้องกับ พิมพ์จันทร์ ชวดจะโป๊ะ และคณะ (2563) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ด้านผู้มีอิทธิพลต่อการออม คือ ตนเอง คิดเป็นร้อยละ 77.40 บิดาและมารดา คิดเป็นร้อยละ 18.30 คนรัก คิดเป็นร้อยละ 1.60 เพื่อน คิดเป็นร้อยละ 1.60 และ พี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 1.10 ตามลำดับ

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านการออม ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ด้านรายได้ ด้านรายจ่าย ด้านผลตอบแทน ด้านอัตราเงินเฟ้อ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

สมมติฐานที่ 3.1 ปัจจัยด้านการออม ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ด้านรายได้ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ผลการศึกษาสมมติฐาน พบว่า ปฏิเสธสมมติฐาน โดยมีค่า Sig. เท่ากับ 0.740 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับความมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ด้านรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิสิทธิ์ ตรีการไพโรจน์ (2563) อธิบายว่า ด้านรายได้ของผู้ออม เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ตัดสินใจในการออมเพื่อการเกษียณอายุ เนื่องจากรายได้เป็นสิ่งที่ส่งผลต่อการออมอย่างชัดเจน ซึ่งส่วนของการที่จะนำมาออมก็ต้องเกิดมาจากการมีรายได้ โดยรายได้เป็นปัจจัยสำคัญของการที่ช่วยเพิ่มความสามารถในการออม ไม่สอดคล้องกับ ปาลีตา ประสิทธิเมนนท์ (2564) อธิบายว่า พนักงานฝ่ายอนุมัติสินเชื่อบุคคล ธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่ ที่มีรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการออมโดยภาพรวมที่แตกต่างกัน ซึ่งพนักงานที่มีรายได้ต่อเดือนมาก จะทำให้เขามีความสามารถในการออมเงินเพิ่มขึ้นและทำให้มีพฤติกรรมการออมมากขึ้นด้วย แต่หากพนักงานนั้นมีรายได้ต่อเดือนน้อย จะทำให้เขามีพฤติกรรมการออมลดลงเนื่องจากการมีภาระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

สมมติฐานที่ 3.2 ปัจจัยด้านการออม ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ด้านรายจ่าย มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

ผลการศึกษาสมมติฐาน พบว่า ยอมรับสมมติฐาน โดยมีค่า Sig. เท่ากับ 0.021 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับความมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ด้านรายจ่าย มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง มากที่สุด เท่ากับ 0.147 สอดคล้องกับ ศาตธัช เลขะวณิช (2562) พบว่า รายจ่าย ปริมาณรายจ่ายของสมาชิกในครอบครัว และการวางแผนการใช้จ่ายของผู้ออมเงิน (ผู้ตอบแบบสอบถาม) มีผลต่อการตัดสินใจการออมเงินในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านรายจ่ายมีความจำเป็นมากพอต่อการตัดสินใจออมเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม และสอดคล้องกับ ปาลิตา ประสิทธิ์เมณฑ (2564) อธิบายว่า พนักงานฝ่ายอนุมัติสินเชื่อบุคคล ธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่ ที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการออมโดยภาพรวมที่แตกต่างกัน ซึ่งหากพนักงาน มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนต่ำ ก็จะสามารถจัดสรรเงินที่เหลือไว้เก็บออมได้ ทำให้มีพฤติกรรมการออมที่มากกว่าผู้ที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนสูง

สมมติฐานที่ 3.3 ปัจจัยด้านการออม ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ด้านผลตอบแทน มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

ผลการศึกษาสมมติฐาน พบว่า ยอมรับสมมติฐาน โดยมีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับความมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ด้านผลตอบแทน มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง มากที่สุด เท่ากับ 0.438 สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ปทิตตา จำปาเต็ม และบุญญรัตน์ สัมพันธ์วัฒน์ (2562) อธิบายว่า ผลตอบแทน ได้แก่ เงินปันผลหรือดอกเบี้ยรับ กำไรส่วนเกินทุน มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมเงินของ Gen Y ในเขตกรุงเทพมหานคร แสดงให้เห็นว่าผลตอบแทน (P - value = 0.000) มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมเงินของ Gen Y ในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และสอดคล้องกับ สุริษา สาพรเจริญ (2561) อธิบายว่า การจะทำให้บุคคลมีการออมเพิ่มมากยิ่งขึ้นนั้นก็ขึ้นอยู่กับผลตอบแทนมีมากเท่าใด นั่นก็คือยิ่งผลตอบแทนมีมากเท่าใดก็ส่งผลทำให้บุคคลมีความสนใจในการออมมากขึ้นเท่านั้น

สมมติฐานที่ 3.4 ปัจจัยด้านการออม ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ด้านอัตราเงินเฟ้อ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

ผลการศึกษาสมมติฐาน พบว่า ยอมรับสมมติฐาน โดยมีค่า Sig. เท่ากับ 0.004 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับความมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ด้านอัตราเงินเฟ้อ มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง มากที่สุด เท่ากับ 0.143 สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ณิชกร ชัยศิริ (2562) อธิบายว่า ตัวแปรที่กำหนดการออม ด้านอัตราเงินเฟ้อ สามารถส่งผลกระทบต่อ การออมภาคครัวเรือน คือ การที่ราคาสินค้าเพิ่มสูง นำไปสู่การลดลงในมูลค่าปัจจุบันที่แท้จริงของสินทรัพย์ทางการเงินของครัวเรือนและอาจส่งเสริมให้ครัวเรือนมีการออมเพิ่มขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการความสมดุลระหว่างรายได้ในปัจจุบันกับรายได้ที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต หรือเพื่อรักษาระดับของราคาสินค้าเป็นการเพิ่มขึ้นอย่างถาวร ประชาชนจะเพิ่มการบริโภคในปัจจุบันให้มากขึ้น เพราะคาดว่าราคาสินค้าในอนาคตจะสูงขึ้น ส่งผลทำให้การออมลดลง

สมมติฐานที่ 4 ทศนคติทางการเงิน ได้แก่ ด้านความเชื่อหรือความรู้สึก และด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

สมมติฐานที่ 4.1 ทศนคติทางการเงิน ได้แก่ ด้านความเชื่อหรือความรู้สึก มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

ผลการศึกษาสมมติฐาน พบว่า ยอมรับสมมติฐาน โดยมีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับความมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ด้านความเชื่อหรือความรู้สึก มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง มากที่สุด เท่ากับ 0.352 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญธาดา กฤษเลิศกุล (2564) ได้ศึกษาทัศนคติทางการเงิน ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินและการเลือกรูปแบบการออมและการลงทุน อธิบายว่า ทัศนคติทางการเงินในด้านความเชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็น

รายชื่อ พบว่า ลูกค้ำมีทัศนคติทางการเงินในเรื่องการสำรองเงินเพื่อใช้ยามจำเป็นหรือเหตุการณ์ฉุกเฉินในอนาคตเป็น
สิ่งสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด

สมมติฐานที่ 4.2 ทัศนคติทางการเงิน ได้แก่ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออม
เงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

ผลการศึกษาสมมติฐาน พบว่า ยอมรับสมมติฐาน โดยมีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับความมี
นัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกต่อการตัดสินใจออมเงินและ
ลงทุนของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง มากที่สุด เท่ากับ 0.382 สอดคล้องกับงานวิจัยของ
ชาญธาดา กฤษเลิศกุล (2564) ได้ศึกษาความรู้ทางการเงิน แรงจูงใจทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน ส่งผลต่อ
พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินและการเลือกรูปแบบการออมและการลงทุน สำหรับทัศนคติทางการเงินด้านความ
ข้อมูลข่าวสาร พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับทัศนคติทางการเงินด้านข้อมูลข่าวสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา
เป็นรายชื่อ พบว่า ลูกค้ำมีทัศนคติทางการเงินเรื่องการติดตามข้อมูลข่าวสารจากแหล่งที่เชื่อถือได้และรวดเร็ว จะเป็นการ
เพิ่มโอกาสในการออมและการลงทุนอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภาระหนี้สินต่อ
เดือนที่ต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงิน
แผ่นดิน ส่วนกลาง แตกต่างกัน

ด้านอายุที่ต่างกัน จากผลการวิจัย พบว่า บุคลากรที่มีอายุน้อยจะมีการตัดสินใจออมและลงทุนมากกว่า
บุคลากรที่อายุมากแล้ว อาจเป็นเพราะปัจจุบันคนรุ่นใหม่มีความสนใจการลงทุนมากขึ้น จากการที่เข้าถึงแหล่งข้อมูล
ข่าวสารได้ง่ายขึ้น รวมถึงกระแสการลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัลกำลังเป็นสินทรัพย์ลงทุนที่ได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว
ด้วยผลตอบแทนระดับสูงในเวลาไม่นาน ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า สำหรับกลุ่มคนอายุ 36 – 45 ปี, 46 – 55 ปี และอายุ
ตั้งแต่ 56 ปีขึ้นไป ควรมีการส่งเสริมการออมให้แก่กลุ่มคนดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เช่น ส่งเสริมการจัดทำบัญชี รายรับ -
รายจ่ายของตนเอง เพื่อให้ทราบถึงรายรับ - รายจ่ายในแต่ละเดือน เพื่อให้สามารถบริหารจัดการเงินเดือนของตนเอง
ให้เกิดประสิทธิภาพ

ด้านระดับการศึกษาที่ต่างกัน จากผลการวิจัย พบว่า ระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี มีการตัดสินใจ
ออมเงินและลงทุนโดยรวม มากกว่า ระดับการศึกษาปริญญาตรี และระดับการศึกษาปริญญาโท ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมี
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยนี้ว่า ควรให้การส่งเสริมหรือการให้ข้อมูลที่ถูกต้องจากแหล่งช่องทางต่าง ๆ นั้น ควรจะ
นำเสนอข้อมูลการออมอย่างรอบด้าน และครบถ้วน ซึ่งจะทำการออมหรือเลือกออมเงินและลงทุนช่องทางใด
ช่องทางหนึ่งนั้น สามารถตัดสินใจได้ง่ายและมีประสิทธิภาพ ควรจัดให้มีการให้ความรู้หรือส่งเสริมการออมจากสถาบัน
การเงินโดยตรงหรือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้กับบุคลากรทุกระดับการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มคนที่มีระดับ
การศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ที่มีการตัดสินใจมากกว่าระดับการศึกษาอื่น ๆ เพื่อจะได้ออมเงินและลงทุนอย่างถูก
วิธีและมีคุณภาพ

ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน จากผลวิจัยแสดงว่า ผู้มีรายได้สูงมีการตัดสินใจที่จะออมและลงทุนมากกว่าผู้
ที่มีรายได้ต่ำกว่า อาจจะเป็นเพราะผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่าเมื่อหักค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันแล้ว ทำให้มีเงินเหลือ
เพียงพอที่จะนำไปเก็บออมหรือลงทุนเพื่อวัตถุประสงค์ที่ตนเองต้องการได้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรมีการกระตุ้นในคนกลุ่ม
ที่ไม่ตัดสินใจออมเงิน ที่มีรายได้ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาท ให้ตัดสินใจออมเงิน จึงต้องมีการผลักดันให้เกิดการ
ออมเงิน โดยการให้รู้จักการออมที่ถูกวิธีและมีประสิทธิภาพ ให้ทราบถึงว่าแม้รายได้ต่อเดือนจะน้อยแต่ก็มีวิธีการ
จัดการอย่างไรเพื่อให้มีเงินเหลือแบ่งไว้ส่วนหนึ่งสำหรับเก็บออม

2. ปัจจัยด้านการออม ได้แก่ ปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย ด้านวัตถุประสงค์ในการออม ด้านการส่งเสริม
การตลาด ด้านผู้มีอิทธิพลต่อการออม มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของ
บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

ด้านวัตถุประสงค์ในการออม มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุ ผู้วิจัยจึงเสนอแนะว่า ควรมีนโยบายส่งเสริมการออมที่จะกระตุ้นให้บุคลากรฝึกนิสัยในการออม โดยตระหนักถึงความสำคัญของวัตถุประสงค์ในการออม ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นมีการวางแผนทางการเงินที่ดีและมีประสิทธิภาพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการรณรงค์ให้บุคลากรเห็นถึงความสำคัญของวัตถุประสงค์ในการออมเงิน เช่น วัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน หากประชาชนไม่มีเงินออมไว้ เมื่อมีเหตุฉุกเฉินจึงจำเป็นต้องกู้เงินมาใช้จ่าย แต่หากมีเงินออมเก็บไว้ ก็จะไม่ต้องไปกู้เงินมาใช้ในเหตุการณ์ฉุกเฉินนั้น เป็นต้น

ด้านผู้มีอิทธิพลต่อการออม มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุ ผู้วิจัยจึงเสนอแนะว่า การส่งเสริมการออมหรือแนะนำผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ควรให้ความสำคัญในเรื่องที่จะตอบสนองความต้องการของคนกลุ่มที่มีสถานภาพโสด และตนเองเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเป็นหลัก ลำดับถัดมา คือ ครอบครัว/คู่สมรส มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างรองลงมาจากสถานภาพโสด ก็คือสมรสแล้ว ครอบครัวและคู่สมรสจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิต ที่ต้องเข้ามาเป็นปัจจัยหนึ่งในการตัดสินใจออมเงินและลงทุน การส่งเสริมการออมหรือแนะนำผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ก็ควรมุ่งเน้นไปในกลุ่มที่มีครอบครัว เช่น การออมเงินสำหรับคู่รัก การออมเงินสำหรับลูกรัก เป็นต้น

3. ปัจจัยด้านการออม ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ด้านรายได้ ด้านรายจ่าย ด้านผลตอบแทน ด้านอัตราเงินเฟ้อ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

ด้านรายจ่าย มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุ ผู้วิจัยจึงเสนอแนะจากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า รายจ่ายมีความสำคัญในการตัดสินใจการออมเงินและลงทุน หากมีรายจ่ายจำนวนมาก ก็ส่งผลกระทบต่อเงินที่เหลือจากรายได้หักรายจ่ายแล้วนั้นมีจำนวนที่น้อยลง ส่งผลให้การออมเงินและลงทุนลดน้อยลงด้วย ดังนั้น ควรมีการส่งเสริม ให้ความรู้เรื่องการวางแผนค่าใช้จ่ายที่ถูกวิธี จะช่วยกระตุ้นให้รู้จักเก็บออมมากยิ่งขึ้น

ด้านผลตอบแทน มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุ ผู้วิจัยจึงเสนอแนะจากผลการวิจัย พบว่า จำนวนเงินที่จะได้รับตอบแทนจากการออมเงินและลงทุนส่งผลให้มีการตัดสินใจออมและลงทุนรองลงมา คือ รูปแบบของผลตอบแทน (ดอกเบี้ย, เงินปันผล, ผลกำไร) มีผลต่อการออมเงินและลงทุน สถาบันการเงินหรือธนาคารผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ทางการเงินอาจลองปรับเปลี่ยนนโยบายการจ่ายเงินปันผล หรือดอกเบี้ย เพื่อสร้างแรงจูงใจของระยะเวลาการสร้างผลตอบแทนให้แก่ผู้ที่สนใจจะออมเงินหรือลงทุน อาจทำให้ยอดขายผลิตภัณฑ์ดีขึ้นได้

ด้านอัตราเงินเฟ้อ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุ ผู้วิจัยจึงเสนอแนะจากผลการวิจัย หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ควรมีการวางนโยบาย รูปแบบ กลยุทธ์ และวิธีในการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ ข้อมูลข่าวสารทางเศรษฐกิจและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีและความยั่งยืนของประเทศ ทั้งนี้ภาครัฐควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนการออมอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการจัดทำบัญชี เพื่อให้ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น และลดภาระหนี้สิน

4. ทิศนคติทางการเงิน ได้แก่ ด้านความเชื่อหรือความรู้สึก และด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

ด้านความเชื่อหรือความรู้สึก มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุ ผู้วิจัยจึงเสนอแนะจากผลการวิจัย สถาบันการเงินควรให้ความสำคัญด้านที่เกี่ยวกับความคิดความรู้สึกมากขึ้น เช่น การรับรู้ข่าวสารที่เป็นข้อเท็จจริงและทันต่อเหตุการณ์ เป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้ที่ถูกวิเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญ หรือข้อมูลจากบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือ อีกทั้งควรปลูกฝังทัศนคติเรื่องการออมเงินให้กับทุกคน เพื่อตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารเงินและวางแผนการเงินของตนเองเพื่อให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด

ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุนใช้ในยามเกษียณอายุ ผู้วิจัยจึงเสนอแนะจากผลการวิจัย การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออมเงิน รวมทั้งส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับกองทุนรวม ทั้งผ่านทางสถาบันการเงินต่าง ๆ เช่น ธนาคาร และการให้ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางต่าง ๆ เจ้าหน้าที่จึง

เป็นแหล่งให้ข้อมูลและความรู้ที่สำคัญ เพราะถ้าบุคลากรกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ตัดสินใจออมเงินมีความรู้และได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริงมากขึ้น จะทำให้เกิดการตัดสินใจออมเงินและลงทุนมากยิ่งขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาภาพมุกกว้างเรื่องการตัดสินใจออมเงินและลงทุนที่ไม่ได้เจาะจงรูปของการออมหรือการลงทุนว่าเป็นรูปแบบใด ซึ่งในวิจัยครั้งต่อไป อาจใช้ตัวแปรที่เป็นรูปแบบการออมและลงทุนที่เฉพาะเจาะจง เช่น ออมเงินในรูปแบบสลากออมสินดิจิทัล ออมเงินในรูปแบบเงินฝากธนาคาร หรือลงทุนในรูปแบบกองทุนรวม เพื่อให้ได้ผลวิจัยที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้นว่าประชากรที่ศึกษาสนใจการออมและลงทุนรูปแบบใดมากที่สุด เพื่อจะได้ส่งเสริมหรือกระตุ้นการออมและลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจออมเงินและลงทุน เช่น ปัจจัยทางด้านส่วนประสมทางการตลาด รูปแบบการออมทางการเงินและลงทุน ปัจจัยเกี่ยวกับความรู้ทางการเงิน เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจออมเงินและลงทุนที่มีความแตกต่างกันออกไป

เอกสารอ้างอิง

- วชิรวีชร งามละม่อม. (2558). *แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์*. [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]. สืบค้นจาก http://learningofpublic.blogspot.com/2015/09/blog-post_11.html
- ไกรวิชญ์ ประชุมพันธ์. (2561). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้บริโภคเพื่อใช้จ่ายในอนาคตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- บุษยวรรณ กุลยวน. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมก่อนวัยเกษียณของประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร*, กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ศาสต์ช เลขชวณิช. (2562). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมเงินใช้ในยามเกษียณอายุของข้าราชการ กรมสรรพากร (สำนักงานใหญ่)*. คั่นคว้าอิสระ บัณฑิตวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- อนเนชา เอี่ยมคุ้ม. (2563). *พฤติกรรมการออมเงินเพื่อใช้จ่ายในอนาคตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง. คณะบริหารธุรกิจ
- บุญทริกา ชลพิทักษ์วงศ์. (2563). *พฤติกรรมการเงินและการออมของคนในจังหวัดขอนแก่น. คั่นคว้าอิสระ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต*, กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. คณะเศรษฐศาสตร์
- กัญจน์นิกร กำเนิดเพชร. (2564). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของคน Gen Y ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยาลัย บัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ, กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- ชาญธาดา กฤษเลิศกุล. (2564). *ความรู้ทางการเงิน แรงจูงใจทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินและการเลือกรูปแบบการออมและการลงทุน ในสถานการณ์วิกฤติโควิด-19*. วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย, นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร
- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2565). *สถิติผู้สูงอายุ สัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ธันวาคม 2565*. [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]. สืบค้นจาก <https://www.dop.go.th/th/know/side/1/1/1159>
- Marketeer Team. (2565). *สถิติผู้สูงอายุไทยปี 65 จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง แต่อัตราการเกิดต่ำ*. [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]. สืบค้นจาก <https://marketeeronline.co/archives/272771>
- เอกวิณ กากะนิก. (2565). *หนี้ครัวเรือนไทย ปี 2565. สถานีวิเคราะห์กระจายเสียงแห่งประเทศไทยกรมประชาสัมพันธ์*. [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]. สืบค้นจาก <https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/TCATG220825171831085>
- ธีระ กุลสวัสดิ์. (2558). *การหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย*. [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]. สืบค้นจาก <https://km.buu.ac.th/public/backend/upload/article/file/document144620064347362700.pdf>